

123 D 54

ALBUM HUDBY SVĚTOVÉ.

	Kč
I. Album operních arií pro soprán (30)	30—
II. Mendelssohn, Dvojpěvy (18), Sopr. a alt. (18). Partitura Kč 20—, hlasy jednotlivé po	3·60
III. Album písňové klasiků a romantiků (55)	40—
IV. Album operní pro baryton (33) I./II. po	25—
V. Album operní pro bas (45) I./II. po	25—
VI. Album operní pro tenor (30) I./II. po	25—
VII. Schubert, 25 vybraných písní	25—
VIII. Schumann 25 vybraných písní	25—
IX. Album operní pro alt (18)	25—
X. Mendelssohn, 25 vybraných písní	25—
XI. Beethoven, 25 vybraných písní	25—
XII. Chopin, 17 polských písní	25—

Lze obdržeti ve všech hudebních závodech.

Nákladem firmy

FR. A. URBÁNEK A SYNOVÉ

V PRAZE, VEDLE NÁRODNÍHO DIVADLA.

Prvý český závod hudební.

NÁRODNÍ DIVADLO

V úterý 1. dubna 1930.

Mimo předplacení.

IGNACY LILIEŇ

BEATRIJS

Opera o 3 jednáních dle dramatu „Ik dien“. Napsal Herman Telierlinck.
Z vláštiny přeložila Marta Harlasová-Schröderová.

Dirigent Boh. Brzobohatý.

Režisér Ferd. Pujman.

OSOBY:

Beatrijs	Zd. Ziková
Gratian	Vl. Tomš
Dábel	Zd. Otava
Madona	M. Sponarová
Reč	M. Kotová
Zrak	E. Vrchlická
Představená kláštera	M. Veselá
Matka Beatrijsina	M. Krásová
Marleke, dítě Beatrijsino	M. Cermáková
Ošetřovatelka	B. Kozlíková
Vykladačka karet	E. Miřiovská
Krotitelka blech	M. Šlechťová
Majitelka koja Stěstěny	D. Sudíková
Trhač zubů	Jar. Gleich
Kouzelník	H. Thein

Řada dětí a masek, jeptišky, zamilovaní, starci, starý pán, negr, kramáři, muzikanti.

Začátek o 7. hod. večer.

Konec o půl 10. hod.

Urbánkova bibliotéka operních a operetních textů.
Rada II., svazek 114.

Veškerá práva vyhrazena.

1931.

Nakladatelé

FR. A. URBÁNEK A SYNOVÉ

v Praze II., VEDLE NÁRODNÍHO DIVADLA

Prvý český závod hudební.

SMĚSI Z ČESKÝCH OPER

pro klavír na 2 ruce:

Anger: Zálezníci (Löw)	Kč 6—
Bendl: Černohorci. - Leila. - Starý ženich. po „	8—
Blodek: V studni. (Kaan)	„ 5—
Fibich: Bouře. - Hedy. - Pád Arkuna. - Šárka po „	12—
Blaník . . . Kč 6—, Nevěsta Messinská „	14—
Hartl: Natalie	„ 10—
Kovařovič: Cesta oknem. - Ženichové. - po „	10—
Noc Šimona a Judy.	„ 6—
Nešvera: Perdita.	„ 8—
Rozkošný: Popelka . . . Kč 10—, Stoja . . .	„ 8—
Smetana: Dalibor (Malát). Libuše (Malát) po „	10—
Hubička (Malát). Prodaná nevěsta	
I-II. (Löw) po „	8—
Tajemství (Malát)	„ 7—
Suda: U božích muk (Štětka)	„ 10—
Šebor: Nevěsta husilská	„ 10—
Weis: Viola. (Sextetto)	„ 5—

Ve všech hudebních závodech.

Nákladem firmy

Fr. A. Urbánek a synové

v Praze II., Národní třída č. 4,

vedle Národního divadla,

Prvý český závod hudební.

IGNACY LILIEN

BEATRIJS

OPERA O TŘECH JEDNÁNÍCH DLE DRAMATU
„IK DIEN“ („SLOUŽÍM“)
OD HERMANA TEIERLINCKA.

Z VLÁMŠTINY PŘELOŽILA
MARTA HARLASOVÁ-SCHRÖDLOVÁ

Veškerá práva vyhrazena.

V PRAZE 1931.

Nakladatelé FR. A. URBÁNEK a synové,
české knihkupectví a hudební nakladatelství
na Národní třídě č. 4. nově, vedle Národního divadla.

Prvý český závod hudební

Dodavatelé Národního divadla.

Divadelní ústav

321700048329

OSOBY:

Beatrijs, sopran.
Gratian, tenor.
Dábel, bariton.
Madonna, sopran.
Zrak, tanečnice. | smyslové Beatrijsiny,
Řeč, sopran, |
Kouzelník, basbaryton.
Představená kláštera, mezzosopran.
Matka Beatrijsina, mezzosopran.
Marieke, dítě Beatrijsino, sopran.
Jeptiška ošetřovatelka, mezzosopran.
Vykladačka karet, sopran.
Krotitelka blech, mezzosopran.
Majitelka kola štěstěny, alt.
Tahač zubů, tenor.

Starý pán, negr, kramáři, muzikanti, Jeptišky,
ženský sbor, Rada dětí a bláznů, Rada zamilo-
vaných, Rada starců.

Jednání první.

SBOR JEPTIŠEK (za scénou). Amen, amen.
(Opona zvedá se pomalu, je viděti klášterní kapli; v zelenavém přisvitu, v něžném ran-
ním světle zříme velký zlatý oltář, jenž se
leskne uprostřed vysokých draperií z temně
fialového sametu. Svíčky hoří. Uprostřed oltáře
je Madonna s Jezulátkem, které drží žezlo a
zeměkouli. Vpředu visí lampa s rudým svět-
lem. Po obou stranách ve stejných řadách
klečí černě oděné řádové sestry. Na prvním
stupni oltáře klečí matka představená. Blíže
k rampě poněkud vpravo stojí sestra Bea-
trijs a zvoní, pomalu tahajíc za dvojitý pro-
vaz.)

SBOR SESTER. Amen — (Představená po-
vstane, zvedne ruce k nebi. Sestry skloní se
až k zemi. Představená sepne ruce, obrátí se
a pokročí vpřed. Pak opět otočena k oltáři,
zůstane v prosebné posici. Pomalu zvedají se
sestry, jdou vždy dvě se pokloniti před Ma-
donnou a mizí za fialovými draperiemi. Matka
představená následuje poslední dvojici. Sbor
doznívá v dáli. Beatrijs přestává zvoniti. Zele-
navý přisvit se zachvívá, až úplně zjasní, jako
by se zvedla tylová stěna. Vše stává se jas-

nější. Beatrijs jde tiše stranou, vezme koště a zametá kamennou podlahu. Pojednou ustane a ztrnule hledí před sebe, pak jí klesne hlava.)

BEATRIJS. Já nevím, co to jest, proč se smějí? (Za oltářem vyběhne Zrak a Řeč. Zrak je stříbrný mladík, celý se leskne. Je rychlý, pohyblivý, jako mžiknutí oka. Řeč je ohnivě rudé děvče s ohnivými vlasy. Je váhavá, hmatá kol sebe, na jejím ztrnulém obličejí je patrné, že je slepá.)

ŘEČ. Beatrijs, zavolej nás! My dobrou radu dáme, neb víme moc.

BEATRIJS. Zraku ty můj, zřiš něco na mně?

ŘEČ. Zrak přec vše zří. On dovede pozřít celý svět svými smysly. Nelze mu nic říci však, němý jest.

BEATRIJS. Ó, žel! Mé oči jsou plné temnoty!

ŘEČ. Ne, ne, ty nesmiš je zavřít! Hleď, ó, hleď! Je ráno již.

BEATRIJS. Nic nezříš, mluvíš však. (S očima zavřenýma a rukou na srdci.) Jest ráno již!

ŘEČ. Co slepá řeč mluví, krásnější jest než to, co hluchý zrak ti povídá.

BEATRIJS (pohroužena v sebe, s nadšením). Již ráno jest. (Stále zříme Zrak slova řeči mimicky znázorňovati.)

ŘEČ. Co žije pod tvou rukou zde? To srdce tvé? Beatrijs, to srdce tvé?

BEATRIJS (otevře oči s dětinským úsměvem). To nevím já... (Květ se objeví pod její kutnou na nadrech.) Ach! Růže!

ŘEČ. Našla's ji včera večer na kláštera prahu. Kdo as položil ji tam?

BEATRIJS (s výkřikem). Ne, nemluv víc! (Tiše a bojácně.) Již zpovídala jsem se, Matka Páně ví to; však já se bojím vás! Nevím již o tom — zapomněla jsem to, myslím. Chci se modlit — jakpak je to? (Drží květ daleko od sebe.)

ŘEČ. To jméno v ruce tvé. Viz barvu, jež nachem lístků prokmitává jak na tom čele, které znáš. Či oči třpytí se v této záři barev?

BEATRIJS. Gratian! (Naslouchá, květ má u ucha.)

ŘEČ. Však slyš teď rohu zvuk. Jaký hlas to je sladký, jenž z něho zní jako z dále nám?

BEATRIJS. Gratian!

ŘEČ. Cítíš vůni, jež tak jemná jest? Či dech to jest, jenž podobá se vůni květu toho?

BEATRIJS (mechanicky čichá k růži). Gratianův!

ŘEČ. Jaký to plyš, z něž kalich stvořen jest? Není to právě tak, jak čísi hebká ústa?

BEATRIJS. Gratian! (Libá růži. Pojednou vystřízliví, se sizami ve hlase.) Řeči ty zlá, jdi pryč! (Zrak i Řeč schovají se za oltář. Beatrijs poklekne před Madonnou.) Matko! Matko! Netajila jsem tobě nic, mluvila jsem vždy s tebou jen... však nemohla jsem všechno říci! Není mi to jasné vše. Zhřešila jsem snad? Je hříchem tato divná blaženost, jež plní srdce moje? Po celý život chci ti sloužit, chci kol tvých nohou chodit pilně v strastech dál; jen ztíš volání světa, které mne tak láká, prochvívá mé tělo! Ten květ na prahu ležel, podoban svitu hvězd; k sobě jsem vzala jej rukama, jež nebyly více mými. Vzala jsem jej do své cely — pro jednu jenom noc jsem chtěla mítí

jej! Správné to není... nyní je tvým. (Rozláme růži a rozhodí listky před oltářem. Pláče a polyká slzy.) Hled! Poslušna býti chce! (Zrak přijde na číhanou, Řeč objeví se za ním.)

ŘEČ. Ubohá Beatrijs, marně děláš si násilí. Já cestu znám... Obrát svůj pohled k nám. Zda slyšíš zpívati na nebi slunce? Vody se valí, zvučivé perly tancují na nich, vzbouzí se vzduch, pějící ptáci kmitají se stromy a květy kynou, neb jaro jde již k nám. Slyš, zvěř jak volá!

BEATRIJS. Nemohu rozuměti.

ŘEČ. To včely bzučí a malí ptáci jásaají tak. Ve větvích třešně si zpívá kos, neb jaro jde již k nám! Též pastýř se zjevil na prahu toho rána a jeho stádo podobá se dni, který po nivách prostřel se. Ta píseň jeho stoupá k slunci až. A lidé otvírají okna v domech svých, svůj opouští temný krb. Jich šat tísni je jak pevná pouta. Jak spěchají všichni zřít ten zázrak!

BEATRIJS. Zřít ten zázrak? Zlatá to řeč! Ó, zlatý zvuku kol mých skrání! Co dím zde, nevím věru.

ŘEČ. Lidé se chvějí, lidé se honí, svou slast chce houf ten mít. Již k činu volá nás čas; vždyť jaro přišlo k nám!

BEATRIJS (tiše jako ve snu vzdychajíc). Vždyť jaro přišlo k nám! (Zrak i Řeč zmizí. Beatrijs klesne na kolena před Madonnou.) Matko, rei něco přec! Nejsem víc dítě tvé? Nevidím stěny ani dveří, ani střechy též. Jak nekonečný jest ten svět! Ó, vrať mi prostý sen můj zpět! Dej mi tu slast, kterou polo-

jasně cítím, dej mi tu jistotu, v nížto jsem žila zde! (Změněným hlasem.) Zdráva buď Maria, milosti plná, Pán s tebou jest, požehnaná jsi nad ženami všemi a požehnán jest plod života tvého, Ježíš. Přesvatá Maria, matko boží, pros za nás bídné, hříšné...

GRATIAN (z dále). Beatrijs!

BEATRIJS (zlomeně). Pros za nás bídné, hříšné...

GRATIAN (z dále). Beatrijs!

BEATRIJS (v zoufalství). Matko! Dítě své neopouštěj! Bloudím! Ó, učin zázrak! Neumím se modlit? Ach, jaká brozí mi děsná moc! Volání divné mými údy chvěje, cos rve mi duši moji. Nejsi to ty!! (Kaple se roze-stoupí. Mocný jas slunce zaplaví vnitřek. Vidíme krajinu jasně ozářenou, plničkou růží. Gratian stojí tam v plném jasu.)

BEATRIJS (uzříc Gratiana zůstane jako oslepena státi).

GRATIAN. Beatrijs!

BEATRIJS (vletí mu do náručí). Gratian!

GRATIAN. Dnes prvně oslovuji vás. Můj hlas tak divně v uších zní mi, jakoby z cizích úst.

BEATRIJS. Vy nejste cizím mně.

GRATIAN. Mé ruce se chvějí, docílil jsem v shonu divokém pojednou cos, co jako plamen sžírá bytost mou. Já neznal jsem vaší krásy, ale znám vás lépe, než sám vím!

BEATRIJS. Já znám vás dávno již. Od dětství mého již, po čem jsem kdy toužila, obrazem bylo vašim. Zřím moudrost svou na vašem čele. Váš zjev pln světla je a hudby.

GRATIAN. Ve vás poznávám sebe dnes; jsem lepší přec, než myslel jsem si. Vim nyní teprv, jak bohat jsem. Nechte mne malým býti v prstech svých.

BEATRIJS. Jako když poupě v krásný květ se rozvíjí, rozpíná se má duše za jasmem tvým.

GRATIAN. Ó, prsty z křišťálu! (Libá ji ruku.)

BEATRIJS (odvádí Gratiana k oltáři). Matko, po všechny ty dny, které ti sloužím, byla jsem já částí čehos jen. Dnes cítím se dokonalou. Teď kleká před tebou má bytost celá.

GRATIAN. Mluvíš-li s někým? (Poklekne k ní.)

BEATRIJS. Spolu jen mluvmе k ní. Jak usmívá se shůry, neboť ví s jistotou, co právě chce.

GRATIAN. Nevidím ji.

BEATRIJS. Má ráda nás, nemusíme se báti.

GRATIAN. Jen pryč, je pozdě již!

BEATRIJS. Čas není žádný. Hodiny stojí tiše v jakémisi zlatém prostoru. Ku šťastným břehům spějeme. Zde temné pouti naší konec jest. (Stojí v extasi.)

GRATIAN (stojí vzpřímen s planoucím pohledem). Beatrijs, chceš jít pryč ode mne? Beatrijs, chceš snad zemřít?

BEATRIJS. (otočí se, chvějíc se, chce se vzpřímiti, vztahujíc ruce). Bože můj, co ptáš se?

GRATIAN. Zde temné pouti naší konec jest. Pout nová začíná, budoucnost bouřlivá čeká nás.

BEATRIJS. Již kouzlo jímá mne.

GRATIAN. Kol nás žene se čas; dny tiše jen se trátí s jeho ramen. Podej mi ruku a probírej hrozny, jež tu zrají. Mé tělo harfou jest strun ohnivých plnou. Divoká bouř burácí jím. Pojď, život volá! Čas přišel již, svět celý chví se!

BEATRIJS. Kam musím jít?

SBOR (z dále). Hoj, hoj, hoj!

BEATRIJS. Čekej, na něco musím myslet ještě.

GRATIAN. Beatrijs, svět celý chví se, hle, i hvězdy padají. Zázrak blaho svoje dává nám.

BEATRIJS. Ten jiný život přissává mě k sobě.

GRATIAN. Již ráj nám nastává.

BEATRIJS. Mne okouzлил tvůj žár; ó, nech mě myslet! (Beznadějně s bolestí.) Paměti moje, kde jsi?

SBOR (z dále). Hoj, hoj, hoj!

GRATIAN. Práh jeho zlatý jest. Na jeho stupni srdce zřím. To leží jako rudý dech a doufá.

BEATRIJS. Cos rve duši mou. Matko, schovej hlavu mou ve dlaních svých! Něco rve a tahá mé rámě! Již dost! musím zvonit na druhou pobožnost.

GRATIAN. Bortí se nebe, hvězdný vidím pád.

BEATRIJS. Mám jenom starost —

GRATIAN. Mé touhy plane žár, ach, Beatrijs! Ach, láska má!

BEATRIJS. Ach, Gratian, ach, láska má! (Spočine na jeho prsou, rty jejich se spojí.)

Velmi dlouhý polibek. Zrak a Řeč ztratí svoji nehybnost. Zrak hopkuje sem a tam.)

ŘEČ. Řci, blázinku, co činiš?

ZRAK (s velikými gesty zatroubí Řeči do ucha. Beatrijs a Gratian probudí se ve svém objetí. Jejich pohledy nemohou se od sebe odloučiti.)

ŘEČ. Hej! Až tam už jsou? Teď budeme moci zas na pout jít.

GRATIAN. Ó, ženo má!

BEATRIJS (pyšně). Můj statný choti, již poroučí mi život a tělo musí poslechnout. Sloužím však dál. (Jako ve snu odkládá svoji kutnu a kápi.)

GRATIAN. Ó, my spolu tak! Ten milý souzvuk dvou tak měkký jak hnízdo jest.

ŘEČ. Tancuj před nimi, zraku smělý. Za nimi zpívat budu melodií slov svých. (Pomalů jako ve snách odcházejí. Zrak hopká před nimi jako neposedný kozlík, Řeč za ním slepě kráčí rukama hmatajíc kolem sebe.)

ŘEČ (zpívá táhle lidovou písničku).

Našla jsem, našla zrcadélko krásné,
vložit jsem je na své srdce hlasné.
Koho zřím v tom zrcadle?

Obraz to mého přítele.

Mám přítele po boku,

zřím světlo své mu v oku.

Má slast na rudých jeho rtech,
chci sloužit mu až v slední vzdech.

(Za scénou z dále.)

Našla jsem, našla zrcadélko krásné,
složila jsem je na — (Zpěv doznívá.)

OPONA.

Jednání druhé.

Zříme v růžovém ránu místo, na němž se křižují dvě cesty. Na křižovatce stojí kramářská bouda na podiu, k němuž středem vedou dřevěné schody. Po obou stranách je podium rozšířeno. Bouda je uzavřena pestrou záclonou. Dále kupředu vlevo zříme okrouhlý záhon růží a vpravo kříž s nepěkným Kristem, naivně řezaným a pomalovaným. Nad tím klene se nebe. Malé mráčky, krásně řezané hvězdy, smějící se půlměsíce a zlaté slunce. Náhle postaví se Dábel k boudě. Zřeli jsme jej proklouznouti zpod záclony. Je oblečen v úžasně nápadný oděv clowna (šaška). Ruce má zelené, též i obličej, jež je hranatý a vychytralý, a pomalován je bílými kresbami. Mezi jeho zlatými růžky sedí světlý, plstěný klobouček.

Má mocný hlas.

ĐÁBEL. Věčný dni života, nastáváš zas. Teď vládnú já! Zněte hlasně trubky, zahájím jar-mark svůj! (Z dále zazní plechová fanfára.) Větry, dujte, vzduchu, vaň, květy, jež pro mne otvíráte se, vydávejte své vůně. Kamení, žhni! Zachvěj se ve své vášni tisícové, zvířectvo! Posílím žářem svým vaše zlé chtíce. A vy, bludičky slabého boha, z bláta jen vzešli lidé,

triumf prach zde slaví! Má noha na zemi stojí, já dupnu, a celý svět se chvěje. Vy tam, již pojdte sem! Vám kynu — pěkně je zde! (Hudba je ještě v dáli, však náhle zazní z pozadí pochod z píšťal a bubnů. Řada pestrých dětí a maškar (bláznů) přichází a tančí. Mají plynové balonky a maškarní čepice.)

SBOR DĚTÍ A MAŠKAR. Hajdajdaj, hajdajdaj, v pondělí, v neděli, v neděli, v pondělí, tancujem, skáćeme, skáćeme, tancujem, hodujem, tancujem, hajdajdaj.

ĎABEL. Pojdte, děti, mnohoslibné sémě, vy nevinní i blázni, pomocníci věrní; krásného cos tu zřít. (Nový hluk, triangel a harmonika. Řada starců belhá se k jarmarku. Divoká chtivost leskne se jim ve zracích. Jeden chce předběhnout druhého.)

STARCI. Veselým být není hříchem; i ten sedlák vesel je. Na mé hlavě vlas neroste, ni peníze na hřbetě.

ĎABEL. Ha, sedí starci, pospěšte si; krásného cos tu zřít! Nejsem-li novým vždy? (Z jiného kouta vyrukuje řada milenců. Mávají klapačkami, tlukou do štítů a pískají na píšťalky. Housle jdou napřed. Házejí papírové hady sobě přes hlavy.)

SBOR ZAMILOVANÝCH. Kdybys neměla své krásné oči modré, tvoje rtíky rudé neklamaly by mne; tvoje ústa malá nebyla by lhala.

ĎABEL (megafonem). Milenci, spěšte! Já prstů vašich působím chvění. Tot' ústa má, která hryžou v břiše vás! Hej, ohniví milci, krásného cos tu zřít! (Nyní je zde těž fanlára, která zavříská surově a pohltí všecky ostatní zvuky. Řada mrzáků a churavců kulhá do

taktu. Rachytický obr tluče na velký dřevěný buben. Počíná hrozně pustý tanec.)

DĚTI A MAŠKARY. Hajdajdaj, v neděli, v pondělí...

ZAMILOVANÍ. Kdybys neměla své...

STARCI. Veselým být není hříchem... (Vše zpívá současně. Do toho chaosu postaví se Ďábel na nejvyšší místo a tluče na zvon.)

ĎABEL. Haja, haja, haha! (Učiní pohyb a všechno ztichne. Zamilovaní odejdou, maškary následují je za scénu. Znavená cháska rozchází se vzdychajíc. Jen tu a tam je zřítí porůznu zájem. Majitelka „kola Štěstěny“ nechá točiti svůj mlýn. Vykladačka karet začne vykládati. Kouzelník ukazuje své čary. Tahač zubů okouzluje skupinku zevlounů. Krotitelka blech vyložila své divadélko. Je to dokonalý obraz hlučného jarmarku, nesmírně bohatý na barvitost a činnost. Nahoře na cestě vpravo objeví se Gratian a Beatrijs a sestupují kolem kříže do středu. Ďábel mizí.)

GRATIAN. Má drahá, bojíš se?

BEATRIJS. Ne, jen se chvěji; tonu, zdá se, v jedné velké rozkoši. Ten světský prach však pálí v hrdle mém. Polykat mi nelze. (Při tom zpívají současně: majitelka kola Štěstěny, kouzelník, vykladačka karet, tahač zubů, majitelka blešího cirkusu.)

MAJITELKA KOLA ŠTĚSTĚNY. Kdo na pout chce jít, ten peníze musí mít. Dámy a pánové, zkuste své štěstí jen, můžete vyhrát! Kdo na pout chce jít, ten peníze musí mít. — To ví každý boháč, to ví každý chudý. Štěstěna musí nám otevřítí roh svůj. Dámy a pánové! Za těchto dnů pouti proudí zde peníze. Kde

cheete je vzíti? Toť otázka! Zde, dámy a pánové, zde zlata proud! Sem, dámy a páni, zkuste to se štěstím svým! Vsadte si, hra počne již!

KOUZELNÍK. Hokus — pokus, abrakadabra! Černé umění, magické divy, hokiri, pokiri, abrakadabra! Zde největší zvíte, nejhlubší taje! Černé umění Indie, hokus, pokus, abrakadabra, černé umění a magické kousky!

VYKLADÁČKA KARET. Heja, holala! Kdo chce v kartách kouzelných svou budoucnost dálnou čísti? Kdo chtěl by v těch kartách čísti? Hra počne již!

KROTITELKA BLECH. Zde divadlo moje, zde tancují blechy, pracují, tahají, tancují, skákají, hrají a zpívají. Nuž, pánové, dámy, hleďte jen ty blechy! Ty velké, ty krásné hnědé a červené. Ta jedna je Anna, ta druhá Conchitta, ta třetí pak Gemma a čtvrtá Margitta, ta tlustá Marianna, nuž, dámy a páni, v mé divadlo spěšte, začneme již!

TAHAČ ZUBŮ. Já vytahám zuby, ty velké i malé, všem pomohu rád. Nemohli jste snad už pár nocí spáti? Ne deset, ne devět, ne osm, ne sedm, ne šest ani pět, jen za čtyři groše vytáhnu vám zuby, ty velké i malé, ty hrubé i jemné mžikem oka a bolest žádná. (Z dále zní kolovrátky.)

ZAMILOVÁNÍ (za scénou). Kdybys neměla tak krásné oči modré, tvoje ústa rudá...

MAŠKARY (za scénou). V pondělí, v neděli...

GRATIAN (líbá Beatrijs). Hleď! Zde štěstí jest!

BEATRIJS. Všemi těly zachvívá štěstí!

S tak mnohými jsme zde! Bojím se, že si nezvyknu již! Však jaká siast to jest! (Ďábel se objeví nahoře.)

GRATIAN. Chtěla bys tančit? (Ďábel hraje na píšťalu, oni tančí.) Vznášíš se na mých prsou jak závan něžných křídel.

BEATRIJS. Tvoje srdce buší.

GRATIAN. Slyším tvé srdéčko bít.

BEATRIJS. Ó, jsem tak malá teď! Už mne, bych byla, jak sám chceš!

GRATIAN. Ty jsi ta schránka něžná, v níž mé touhy sídlí. Jsi celá má, tvá hrud' se dme. Splněno přání mé! V náruči objímám Slunce, celou tě mám.

BEATRIJS. Nevzbudím touhy víc?

GRATIAN. Můj krok houpá tvými boky. Jak lnou tvé údy k boku mému, své oči noříš do mých očí. Tys slunce mé!

BEATRIJS. Jsem chotí tvou, ty jsi mým králem.

ĎÁBEL (tančí kolem nich celý rozničený). Hajja! Hejja!

GRATIAN. Chei tělo tvé! (Má krev tě ždá!) (Gratian a Beatrijs zmizí za oponou. Zrak postaví se vlevo na číhanou, řeč vpravo.)

ĎÁBEL (na podiu). Bujná chásko, vzácný výkvěte lidstva, jež jste přišli sem, byste se pásli na choutkách mých, pozor teď! Teď teprv budete smát se! Zde Beatricin život máte zřít!

KROTITELKA BLECH (posměšně). Cheete konkurenci dělat mému divadlu snad teď?

ĎÁBEL. Mlč tam, nebo blechy tvoje pařcem svým zničím v ráz! (Obecenstvo se radí. Děti se tlačí kupředu. Staří jsou hluční a zvědaví.)

Mladí hledají skrytá místa a smějí se.) Lidé, mé plémě zlé! Otevřte oči své a nastavte uši! Bude to krásné! Zde život jeptišky zříte, která kutnu svou odhodila, aby mohla následovati miláčka jemných mravů. Začněte! (Zapíská a zmizí. Záclona se rozevře. Zříme terassu s květinami. Beatrijs sedí, Gratian u jejích nohou, vzhlíží k ní vzhůru.)

GRATIAN. Po noci té jakoby nový život mi začít měl. Jak podobáš se lampě, která nikdy nesvítíla doposud, ó, Beatrijs! Ó, pravdo! Oč jsi krásnější než vše to, co jsem tušil, když zářilo láskou čelo tvé.

BEATRIJS. Tys můj; já sebe neznám již, mně zdá se, že jsem divem, plným slasti, když ve tvém náručí jsem. Ty praviš, že jsi šťasten teď. Co jsem já pak, ježto se šťastnou zvala, jen když tvůj jeden pohled na mně utkvěl?

GRATIAN. Má duše tebe potkala a k tobě vzhlédla. Jak pablesk, jenž na kapku rosy pad, tak zazářil jsem ve vzácné bytosti tvé. Já byl jsem pouze nepatrným paprskem dřív.

BEATRIJS. Čím byla jsem, já zapoměla. Jsem jak pomíjející chvíle, tys pak sladkou věčností.

GRATIAN. Je vše to mé? Jsou tyto nožky a prsty také mé? To celé božské tělo dýše vůní, rozkvétá pro mne jen? Jest vše to navždy mé? Naslouchá nám svět!

BEATRIJS. Chci věčně tobě vděčnou být. (Pláče štěstím.)

GRATIAN. Z křišťálu jsou snad slzy tvé! Beatrijs! (Záclona padá.)

ĐÁBEL (vyskočí). Hudbu! (Všecko počne tančit, starci skáčí a zpívají, obecenstvo reptá.)

STARCI. Veselým být není hříchem, i ten sedlák vesel je, na mé hlavě vlas neroste, ni peníze na hřbetě.

VYKLADAČKA. Žvanění to pouhé!

KROTITELKA BLECH. No, já jdu pryč!

TRHAČ ZUBŮ. Já s vámi jdu.

KOUZELNIK. Hloupé to tlachy!

ĐÁBEL (při pozdvížení jeho ruky ustane hřmot). Dámy a páni! Cožpak jsem mastičkář, Cožpak jsem chvástal? Cožpak jsem klevetník, cožpak jsem hadrník anebo blázen? Raděj pod pažím opelichám hned, když hra nebude veselejší. Za provaz táhněte! (Zapískne a zmizí. Záclona se rozevře. Zříme bídný pokojík. Beatrijs, chudobně, tmavě oděná, sedí u stolku vedle proutěné kolébky. Šije. Její sedmiletá dcerka sedí u ní. Je to vyhublé dítě, hledící před sebe skelnýma očima. Je večer.)

MARIEKE. Matko, je tomu dnes už deset dní, počítám dobře, věř!

BEATRIJS. Přestaň již, má předrahá. (Před sebe, tichým hlasem.) Deset dní...

MARIEKE. Zítřej — tot ještě jednou spátí. Říkáš vždy, že otec zítra přijde již...

BEATRIJS. Daleko dli — cesta dlouhá jest.

MARIEKE. Matko, což nikdy nebude zítra? Říkáš stále, že přijde zítra již!

BEATRIJS (kolébá). Spi, jen spi, dobrou noc, spi a jen o ráji sni. Již brzy přijde den, kdy otec stane na prahu.

MARIEKE. Bude se smáti...

BEATRIJS. Ach — bude — smát — se — (Vzlykavě.) Spi, mé dítě, spinkej již. Budeme všichni šťastni zas. (Z dále je slyšet kolo-

vrátek. Dítě hledí opět ztrnule před sebe. Beatrijs na ně zírání, hrud' se jí dme. Její ruce hmatají po ubohém tělíčku, pak klesají přes stolek a hlava její klesne na ně.)

MARIEKE. Matko...

BEATRIJS (pozvedajíc se). Mysli na jiné věci, dítě, a budme tiché, bratříček spí.

MARIEKE. Ma-mi, ach — já — nemám hladu již.

SBOR ZAMILOVANÝCH (z dáli). Kdybys neměla tak krásné oči modré...

BEATRIJS (s hrdlem zadržnutým líbá Marieke na čelo). Ach, ty má...

SBOR ZAMILOVANÝCH (za scénou). Tvoje ústa rudá...

BEATRIJS. Budme již tiché, bratříček spí.

SBOR ZAMILOVANÝCH. A tvé modré oči...

MARIEKE (cize). Bratr nespí, myslí též stále to samé.

BEATRIJS (náhle se vzbudí, jako štvaná). Bůh pomoz mně! Co se má zde státi? (Lkavě a zoufale.) Ha, nedopust to! (Hledí ke kolébce jakoby se bála přiblížiti, pojednou di-voce vzkřikne. Za okamžik na to shýbne se a vezme dítě z kolébky.) Není to tak! (Stojí jako spítá.) Jak jen napadnout mně to mohlo? Můj hošku, můj sladký hošku! (Líbá jej vášnivě, slzami přerušována.) Spi již a o ráji sni... (Klesne na židli a hlasitě vzlyká.) Gratian!!

SBOR MILENCŮ (a kolovrátky za scénou). Kdybys neměla své — — —

ĐÁBEL (se zjeví).

MARIEKE. Mami, mami, co děláš? (Zvedne ruku a hladí Beatrijsinu tvář.)

ĐÁBEL (dává znamení, opona padá) Zvoní. Hudbu! (Hudebníci hrají na scéně, Đábel dává takt.)

KOUZELNÍK. Co přijde teď?

MAJITELKA KOLA ŠTEŠTĚNY. Zvědava jsem!

ZAMILOVANÍ (přijdou na scénu tančice). Kdybys neměla své krásné oči modré, tvoje rtíky rudé neklamaly by mne...

TAHAČ ZUBŮ. Co bude nyní činit?

ĐÁBEL (zvoní). Ticho! (Vše zmlkne.) Svou cestou fraška jde. Já slíbil jsem vám přece zábavu skvělou. S příchodem na svět svá místa placena máte již.

TAHAČ ZUBŮ. Dost řeči těch!

ĐÁBEL. Cožpak jsem zloděj? Což si vás dobírám? To, co zde jste platili, leží ve chlupech prsou mých. Chci jen svůj díl, ale ten váš chci vám též dáti.

TAHAČ ZUBŮ. Nežvaň už dál, co přijde teď?

ĐÁBEL. Rozkošné přijde neštěstí! Sedí-li každý na svém místě? Začněte již! (Píská a mizí. Záclona se rozevře. Zříme bílé zdi nemocnice. V železné posteli leží Beatrijs. U ní sedí ošetřovatelka.)

BEATRIJS (se probouzí, chce se vzprimit, padá ale zpět). Ne-mo-hu (úzkostně), moje oči, moje oči! (Zvrátí se zpět. Jeptiška uchopí ji za ruce. Pojednou znovu se vzbudí.) Marieke, kde je Marieke? Kde je kolébka? (Ustrašeně hledíc na jeptišku.) Kdo jsi ty?

OŠETŘOVATELKA. Jsem milosrdná sestra tvoje.

BEATRIJS. Již sejmi masku!

OŠETŘOVATELKA. Vždyť hledím na tě tak, jak vskutku jsem!

BEATRIJS. Ne, ty skrýváš cosi přede mnou! Chceš zakázat mi něco.

OŠETŘOVATELKA. Já ráda tobě pomoci chci.

BEATRIJS (s utajenou zlobou). Já nechci pomoc, je-li to příkaz, chci jen žítí, vášni žítí! (Ochabuje.) Co řekla jsem? Ó, rei! (Naříkavě.) Moje oči!

OŠETŘOVATELKA. Nemocna jsi, jen lež, odpočiň sobě teď.

BEATRIJS (zírá divoce před sebe a uchopí rameno jeptišky, stísněným hlasem). Kde — jsou — moje — děti?

OŠETŘOVATELKA (skloní hlavu a počne se modlit).

BEATRIJS. Kde — jsou — moje děti? Ty, ty chceš mne zabít!

OŠETŘOVATELKA (jemně). Buď klidna, buď statečná — těžký zločin spáchala jsi.

BEATRIJS. Jak? Jak?

OŠETŘOVATELKA. Kouř naplňoval celou místnost... Pozdě bylo již, jen tebe zachránili jsme.

BEATRIJS (zvláště se usmívá). Dost! mluvíš moc rychle! (Ve strašlivé úzkosti.) Ne! Ne! Bojím se ti naslouchat! Ó, já jsem své děti zabila, zničila krev svou! Ó, já chci zemřít! Buď kleta ruka, jež mě přivedla sem! (Z dále zní kolovrátek. — Bolestně.) Marieke, mé dítě! Tys na mne zírala, když jsem já

ucpávala okna. Teď vím to již! Zřela jsi zkázu svou! Své prsty maličké k mým ústům pozvedla jsi; nic jsi se neptala, spala jsi pak a bratřík tvůj také již spal. (Pláče.) Zřela jsi zkázu svou —

ĐÁBEL (se zjeví a divoce se směje). Haha — haha!

BEATRIJS (pokračuje). — kterou jsem volala!

ĐÁBEL. Haha!

BEATRIJS. A já mám žít! Ó, já chci zemřít! (Záclona padá.)

ĐÁBEL (dává znamení). Hudbu! (Rozruch mezi lidem, obrovský potlesk, groteskní debata rozproudí se mezi prodavači.)

MAJITELKA KOLA ŠTĚSTĚNY. Do vězení musí přeci; nemáme práva, jiné životy mařiti, i když sami chceme též zemřít současně. Nyní musí jít do vězení — tož zřejmé přec. Do žaláře musí nyní, do žaláře musí jít, je to zcela jasné přeci!

TAHAČ ZUBŮ. Lehce z toho vyšla přec! Proklatě! To stálo za to! Pah! Když začne žena slzy proudem prolévati, co si má pak muž počítí? Na to se vás ptám. Co si má pak muž počítí, žena když mu plakat začne?

KOUZELNÍK. Proklatě! To za námahu stálo, lehce z toho vyjde ven! Do žaláře musí nyní, rychle z něho nevyjde! Nesmíš přec člověka zabít, i když sám chceš také zemřít! Musí do žaláře jít!

VYKLADACKA. Vše jest jedno, neměla přec práva, jiné životy tak utratiti; volnost nedala bych jí, o ne! Nemá nikdo právo, člověka zabítí — tož vražda přec! Nyní musí

do vězení jít. Vraždit nesmí nikdo přeci — to přeci jistě jest! Však lehce z toho nevyjde, vraždit nesmí nikdo přeci, tak jest; toť je jasné přeci!

KROTITELKA BLECH. Prostá vražda není to, může býti ještě osvobozena, ano, může býti jistě hned osvobozena. Není prostá vražda to, následek to bídy byl!

MILENCI (tančice se zjeví). Kéž bych nebyl poznal krásné modré oči!

DÁBEL. Ustaňte třeštit! Nelze při hluku tom přeci vyložit vám to všecko. (Zrak začíná se potáceti, řeč jeví známky slabosti.)

DÁBEL (hrubě). A ty! Co je s tebou zas?

ŘEČ. Dlouho-li bude trvat hra ta? A zrak? Zda není tím vším znaven?

DÁBEL. Hola! Vy oba svědkové pekla! Naháníte strachu mně. Zda Beatrijs bude ještě zdráva? (Mávne rukama, hluboké ticho.) Ssst! Co slyšíš?

ZRAK (zbystrí sluch a učiní rychlé gesto proti řeči).

ŘEČ. Nyní slyším let mnohých roků...

DÁBEL (jásavě). Bravo! Tak jest! Nuž dále jen, vy křesťanští bratři, nebuďte hněviví! Život jest jedno objetí vřelé a v lásce splývají srdce. (Směje se trochu.) Hahaha! Třináct roků uplynulo — má hra spěje ke konci již. Musím vám ještě maličkost okázat pouze. Jsou všichni na místě svém? Nuž, dál! (Pískne a zmizí. Záclona se rozevře. Zříme vchod do nočního lokálu: Sněží. Pár lidí jde kolem. Za scénou slyšet lehkou taneční hudbu. Beatrijs objeví se ve dveřích. Má křiklavě pestrou šálu, vlasy rozcuchané, plné sprostých hře-

benů. Počíná si jako opilá a směje se nepřičetně.)

BEATRIJS. Pst! Hochu krásný, chceš snad se mnou jít? Máš radost ze mne mítí. (Nikdo si ji nevšímá. Cíní chabé gesto. Náhle stane před ní šedá žena, všecka v černé závoje zahalena.) Kdo jsi ty? Tebe jsem nevolala!

MATKA JEJÍ. Beatrijs, ty nebohá! (Za scénou hudba.)

BEATRIJS. Ty znáš moje jméno, řekni mi svoje též.

MATKA (pozdvihne závoje). Nepoznáváš mě?

BEATRIJS. Jak mohu? Nejsem já přeci v letech vašich.

MATKA. Klínu mého jsi plod... Já jsem tvoje matka!

BEATRIJS. Má — matka? Tak, tak, to jsem měla vidět (směje se opile), hahaha!

MATKA. Již uplynulo tolik let...

BEATRIJS. Ne, měla jsem poznat hned dle žebravého hledu svoji matku. (Hrubě.) Co chcete? Chuda jsem.

MATKA (jemně). Nechej přeci nic! (Vztahuje k ní ruce.) Beatrijs, hled, chci tebe ve svou náruč vzítí.

BEATRIJS. To nemůžeš. Dříve, když byla jsem dítětem, znala jsem náruč tvou. Byla mi sladkou kolébkou, však teď je mi tvrdá jako nosítka!

MATKA (halíc obličej v závoj). Mrtev můj choť... Tak sama jsem... Což nikde těchy není?

BEATRIJS. Ne, nemyslet již a smát se!
MATKA (s pokleslou hlavou se vzdaluje
beznadějně).

BEATRIJS (chvíli tupě zírá před sebe a
tře si rukou čelo. Starý pán jde kolem). Hej!
Pst! Kam běžíš? (Starý pán se obrátí.) Což
nejsem krásná dost? (Jde k němu se lisat.)
Miláčku můj... Pojď domů se mnou přec:
mám dnes tak zvláštní touhu v sobě.

STARÝ PÁN. Já nemám čas.

BEATRIJS. Pojď, nestojí to moc. Na svém
krbu budu hrát nohy tobě, budu ti... (Šeptá
mu do ucha.)

STARÝ PÁN. Ne, nech mne! (Vyproští se
a zmizí.)

BEATRIJS. Fuj, ty pse! (Ulice je prázdná,
sněží. Negr-portýr jde kolem.) Černý hochu,
stůj! Máš takový spěch? (Mrkne očima. Obe-
censtvo začíná být netrpělivé.) Snad najdeš
chvíli jen pro mne ve své tobolce! (Negr se
smíchem uteče.) Tak jdi! (Otočí se k obe-
censtvu.) Cožpak mě nikdo nechce? (Obecen-
stvo je pobouřeno.)

VYKLADAČKA. Toť hrozné jest! Jaká
sprostá žena to jest! Jdi pryč, ty děvko!
Jdi pryč!

KROTITELKA BLECH. Toť hrozné jest!
Jaká to sprostá žena! Jdi pryč! Jak se nám
hnusíš!

MAJITELKA KOLA ŠTESTĚNY. Toť hroz-
né jest, jaká to sprostá žena je! Jdi ven! Ty
nezasloužíš ani dotknout se tě holí!

KOUZELNÍK. Toť hrozné jest! Jaká to
sprostá žena! Toť neslýcháno!

TAHAC ZUBŮ (se zvednutou pěstí). Drž
hubu, nebo tě srazím hned shora dolů!

BEATRIJS (změněným hlasem). Kdo praví,
že mne srazit chce? (Zřejmé nepřátelství,
všichni se postaví, hluk.)

OBECCNSTVO. My, my všichni!

BEATRIJS (velebě). Zde stojím s tělem
svým jak s břemenem zlým, jež denně těžší
jest. Vidíte sebe v bytosti mojí. Toť vaše
vlastní krev, po níž vy dnes plivati chcete jen,
toť vaše krev! Poslušně vyčerpala jsem já
tělo své; bolestmi splatila jsem mateřské své
štěstí. Byla jsem zoufalá, jak druhé jsou, ztra-
tili-li děti své. Pak ale nová ovládla mě zas
naděje. Ač slabá, zápasila jsem vši silou svou
zuby i nehty, mozkiem svým i krví svou. Dala
jsem vše vám, co jsem měla, a přec nic jsem
nedostala. Můj hlad tak velký byl, tak zlá
vaše srdce! Ó, kramáři! Jak se vám podobám!

ĐABEL (směje se v dáli). Ha, ha, ha, ha!
(Obecenstvo sestupuje se schodů. Beatrijs
blíží se k prosceniu. Zrak a řeč jí následují.
Obecenstvo se tlačí do zadu.)

MAJITELKA KOLA ŠTESTĚNY. Tvé tělo
peklo jest!

KROTITELKA BLECH. Ďábiice jsi!

KOUZELNÍK. Zde cítit je síru!

VYKLADAČKA. Mně nelíbí se zde! (Ode-
jdou. Slyšet vzdálené fanfáry, je po jarmarku.
Beatrijs se potácí, hudba zmlká, je velké
ticho. Gratian vystoupí z růžového záhonu.
Beatrijs náhle něžně a chvějíc se vztáhne
k němu ruce.)

BEATRIJS (chabě). Bratře, bratře!

GRATIAN (před ní plivne a jde dále).

BEATRIJS (se zapotácí pod tíhou této rány. Bolestně). Co spáchala jsem? Já netušila, že tak lze trpět! (Stojí v slzách a přibližuje se.) Pomoc! Ta opuštěnost jak propast stahuje mne do hlubin! Bídníci! Ruku dejte, prosím, ruku podejte mně! Ta chladná ruka pomoc dát má! Má hanba jest, že člověk jsem. Již dohrála jsem svou hanebnou hru. Sloužila jsem... (Klopýtá bezmocně přes jeviště.) Matko, ach, kde jsi? Vidím, jak bloudíš ulicí — matko, přeci jsem lhala! Já doufám zas! Jest naděj přec — toť láska! (Pohlédne na kříž. Zdá se, jako by Kristus se pohnul. Jeho ruce se vztahují k Beatrijs. Pak je zas v klidu, bez hnutí, jako dřív.)

ŘEČ (váhavě). Beatrijs!

BEATRIJS (odhodí hřebeny a všechny ozdoby. Mluví velmi jasně). Buď s bohem Zraku i Reči, neb odkládám smysly své! (Zrak i Reč se shroutí, život dohasnul.) Již najdu cestu svou! (Jde, odkud přišla.)

OPONA.

Jednání třetí.

SBOR KLÁŠTERNÍCH SESTER (za scénou). Amen. (Opona se pomalu zvedá. Jako v prvním jednání, tentýž potměný sál, táž kaple klášterní, totéž znění zvonů, tytéž sbory. Černě oděné sestry s matkou představenou. Matka Boží, jež zastává věrně úkol Beatrijce majíc její podobu, tahá za dvojitý provaz zvonů.)

SBOR SESTER. Amen, amen! (Když sestry odejdou, zdvihá se i zelenavý přísvit a Matka Boží přistoupí k prosceniu. Vezme koště a zametá cihlovou podlahu. Sbor doznívá, je ticho. Náhle slyšíme údery železného kruhu na dřevěnou bránu. Beatrijs klepá. Marie jde přes jeviště a udělá znamení. Vrata se otevrou. Stojí tu Beatrijs. Obě na sebe dlouze hledí. Beatrijs počíná se chvítí a klesá na kolena.)

BEATRIJS (vzlykajíc). Sestro, nezapuď mne!

MARIA. Každý je vítán v domě, v němž sídlí náš Pán.

BEATRIJS. Sestro, ty neznáš mne!

MARIA. Děti Boží nemají jmen.

BEATRIJS. Jsi čista a důvěry plna. Moje hříchy strašné však jsou.

MARIA. Boží milost však jest ještě větší.

BEATRIJS. Ten dům, ježž tolik ctíš, ó, sestro, zradila jsem já.

MARIA. Služebné mohou jít, proto přec nezhanobí služby dům.

BEATRIJS. Nebylas tu, když já jsem utíkala. Já jsem sestra Beatrijs. (Náhle vyskočí, poznává svůj vlastní obraz v Marii. Vrhne se k oltáři.) Matko, má zbloudilá duše světla žádá! Stala se tolik malou! Nesla jsem ji ve svých rukou, když spěchala jsem sem. Ach, ztratila jsem ji snad? Mé ruce prázdné jsou. Lpí pouze trochu bláta na prstech mých. (Hlas se jí mění.) Matko, svět bídný pohltil mé tělo. Chtěla jsem život však chtivými ústy pít, teď lpí jen hořká chuť na mojích rtech. (Hrouť se.) Zničena bytost má, jen bídný popel zůstal zde. Nedáš-li znamení, mně nic nepomůže. (Lomí rukama a vztahuje je k výklenku. Náhle vzkřikne v úzkosti.) Matko, matko, nevidím tě, oči mé jsou jak dvě rány. V té tmě zřím jen krev! (Povstala, jakoby chtěla prehnout. Náhle zazáří Maria nebeským světlem.)

MARIA. Mé dítě, znamení, které chceš, září v srdci mém. (Objímá Beatrijs.) Již se blíží druhá pobožnost, Beatrijs! Musíš přec zvonit! (Maria rozváže lněný pás, shodí černou kutnu a kápi a vloží vše do náručí Beatrijs. Pak vezme svůj zlatý plášť, který leží před Jezulátkem a zmizí za oltářem.)

BEATRIJS (líbá kutnu a obléká ji, opásá se lněným pásem. Líbá kápi a nasadí si ji s oddychnutím. Učiní několik kroků, obrátí se. Maria stojí zase ve výklenku v plášti, s korunou a Jezulátkem na ruce. Jas nebeský spočívá na ní. Beatrijs blíží se k oltáři).

SBOR SESTER (zaznívá z dále).

BEATRIJS. Smím-li se ještě modlit? Zdráva buď Maria, plná milosti, neb Pán s tebou jest, ty požehnaná jsi mezi všemi ženami a požehnan jest plod života tvého, Ježíš!

SBOR SESTER (zpívá současně). Ave Maria, gratia plena, Dominus Tecum, benedicta, tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui. (Mezi tím sestry přicházejí. První zatím nespátřili ten div, však nyní zůstanou všechny v údivu zíratí na oltář, kde spatří opět Madonnu po tolika letech na svém místě. Matka představená dává najevo mocné pohnutí.) Co to? Hledte jen! Jakže? Socha zde!

PŘEDSTAVENÁ. Maria již přišla k nám z nebe zas. Sestro Beatrijs, zda víš, jak sem socha přišla?

BEATRIJS (chvějíc se). Mat-ko, já — nevím nic, snad během modlitby mé vrátila se. Neměla bys mi věřit, vždyť sama lži jsem jen! (Zvony se rozezvučí samy, dvojité provaz mihá se na prázdku.)

PŘEDSTAVENÁ. Beatrijs, ty nejzbožnější sestro, jen tvoje etnost ten způsobila zázrak.

SBOR SESTER. Alleluja, alleluja!

BEATRIJS. Já nejsem to! Klesám pod strašlivým hříchem.

PŘEDSTAVENÁ. Vždyť zvony nám samy zní! To andělé vzali rádi službu tu za Beatrijs. (Sbor stále zpívá: Alleluja.)

BEATRIJS. Matko, nemám podíl na tom, co zde děje se. Jsem pouhý vrak, jež proud žití doplavil v ta místa zde.

PŘEDSTAVENÁ. Buď požehnaná, Beatrijs, s pokorou svou v našem nehodném středu. (Klekne před Beatrijs.)

BEATRIJS. Matko, vždyť zahynu hanbou! Ó, nešlap s takou slepou krutostí po bídném tvorů, jimž stala jsem se já. Ó, vstaň!

PŘEDSTAVENÁ. Tvá prostá ctnost se snižuje pro nás.

BEATRIJS. Ó, vstaň!

PŘEDSTAVENÁ. Tvé božství přezaruje zdi našeho kláštera. Ó, veď nás rukou svou! Ó, nech nám požívati milosti, jež nám dána jest!

BEATRIJS (stojí zcela v sebe pohroužena). Pokání mé buď tak těžké, jak můj hřích. Já všechno chci vám říci.

PŘEDSTAVENÁ (povstane). Beatrijs, co vzmahá tebe stále jen? Tvé slovo má tak hořký zvuk. (Beatrijs zpovídá se v bolestná vidění ponořena se ztrnulými zraky. Sbor sester při tom stále zpívá litanie.)

BEATRIJS. Je tomu třináct let již — Nejmladší sestrou byla jsem tady; nevinnost kvetla v mých modlitbách vroucích. Bez bázně žila jsem, jako klidný děcka dech. Tu jedenkrát slyšela jsem, jak mě svět k sobě volá. (Potácí se jako v divoké, úzkostné představě. Sestry hledí ustrašeně.) Hlas ten lákal stále, prochvíval tělem mým (s výkřikem) až sem ke mně přišel! Těch bílých zubů smích, dvě modrých očí, pár rukou hladících, on byl mi splněním mé touhy. Já za tím mužem šla jsem pak. (Je jako ve strašné vidiny pohroužena.)

PŘEDSTAVENÁ. Ty šlíš snad! Vždyť celý čas ten zde jsi byla, květ nejnežnější, jaký měl náš řád.

BEATRIJS (probouzejíc se). Ne, ne, já bydlela jsem s ním. Já zapoměla vás na jeho

hrudi zcela! Bůh pomoz mi, dál zpovídat se. Důkaz mi dá snad, jak hrozný byl můj pád.

PŘEDSTAVENÁ. Beatrijs, vždyť dům náš pln tebe byl! (Zjevy, které následují jsou nejasné, fantastické, ztrnulé, v tajemné světlo zahalené. Gratian se zjeví.)

BEATRIJS. Matko, matko, hled! Toto je pravý zázrak! Hled, přišel Gratian. Tot svědek mojich vášnivých nocí! Tot náruč jeho, v níž zhřešila jsem! Má ňadra pálila polibky rtů zhoucích. (Chce se Gratianovi přiblížiti.) Zůstaň jen stát, matka tebe vidět chce! (Gratian mizí.)

PŘEDSTAVENÁ. Já nezřím nikoho krom tebe a tvých sester.

SBOR SESTER (mluví do taktu litanie, mezitím co hra pokračuje. Jejich mluvu přehlušuje hlas Beatrijce). Sancte Michael, ora pro nobis, sancte Gabriel, ora omnes sancti, ora pro nobis, sancti angeli et archangeli, ora pro nobis —

BEATRIJS. Učiním vše, bych celou pravdu vám řekla. (Úzkostně.) Má hlava slabá jest —

PŘEDSTAVENÁ. Bylas moc přísnou v postění, přeceňovalas příliš sil svých.

BEATRIJS. Ne, ne! Ústa má chtivě ssála rozkoš země. Jak zvěř pila jsem ji. Pak děti porodila jsem a pak kynula smrt mi též. (Dech se jí tají zděšením.) Moje matko, poslyš jen! Já jsem svůj život, jež dal mi Bůh vlastní svou rukou chtěla zničit. Já děti své zabila jsem.

PŘEDSTAVENÁ. Ty šlíš! Již přestaň hanit ten zbožný obraz, jimž zůstáváš nám stále.

BEATRIJS. Tvá láska chce být hluchá —

Měla jsem děti dvě! (Zarazí se, Marieke se zjeví.) Mé dítě, mé dítě, ty nebohé! Což nevidíte dítě mé? (Marieke zmizí.)

BEATRIJS. Bůh silu mi dej, bych všechno přiznat mohla! Žila jsem v městě velkém s jeho tisíci domy. Olej jeho lamp mi zalepoval oči a bahno lpělo na mých nohou. Stům špinaveců na pospas vydala klín jsem svůj — Pak zjevila se mi matka moje. Ztrpěla má řeč, potřásla jsem ji žlučí svou.

HLAS ČERNOCHŮV. Ach, ach!

JEJÍ MATKA (se zjeví).

PŘEDSTAVENÁ. Beatrijs, kde bloudí duše tvá?

BEATRIJS (k matce). Ženo, jež jsi zrodila mne, tě prosím, obžaluj mě přec! Trest bude sladší, nežli soucit vás! (Křičí.) Nechoď odtud, zůstaň tady, jsem dítě tvé. Ty určitě mne musíš obvinít teď! (Matka zmizí, Beatrijs klesne bezvládně do náruči představené.)

PŘEDSTAVENÁ. Ó, Bože, nejčistší z tvých děv šat svůj odhazuje před sebou! Ó, smiluj se nad ní, smiluj se již!

SBOR SESTER (doznívá). Amen!

BEATRIJS (otevře oči, jako ze sna probuzena). Víc nemohu říci již vám, skončena zpověď má.

PŘEDSTAVENÁ. Beatrijs, co počít chceš?

BEATRIJS. Tak jako Maria — jen trpělivě sloužit! Tak jako Maria.

SBOR SESTER. Amen. (Daleko se nese zpěv. Zelenavý přísvit se snáší. Sestry ve dvojitéch řadách jdou k oltáři, Představená v prostředku. Beatrijs vezme hořící voskoviči a rozsvěcí 6 svíček na oltáři jednu po druhé.)

OPONA.

NEJVÝZNAČNĚJŠÍ PÍSNĚ ČESKÝCH SKLADATELŮ:

Bendl K., Cigánské melodie	18—
Dvořák A., Večerní písně	10—
Fibich Zd., Čtyři ballady	10—
— Jarní paprsky I./II. po	12—
Foerster J. B., Bílé růže	7—
Hoffmeister K., O smutných láskách	12—
Chvála Em., Čtvero písní	8—
Jindřich J., Sny o lásce	12—
Kovařovic K., Osmero písní	12—
Nedbal O., Písně I./II. po	8—
Nešvera J., Starosvětské písničky I./III. po	10—
Novák Vít, Písně I./II. po	12—
Novotný V. J., Čtvero písní	8—
Picka Fr., Písně I./IV. po	6—
Smetana B., Večerní písně	7—
Weis K., Milostné písně	6—
Zamrzla R., Šest písní	6—
Zich O., Písně a písničky I./II. po	8—

K dostání ve všech hudebních závodech.

Nákladem firmy

FR. A. URBÁNEK A SYNOVÉ

v Praze, vedle Národního divadla.

Prvý český závod hudební.